

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

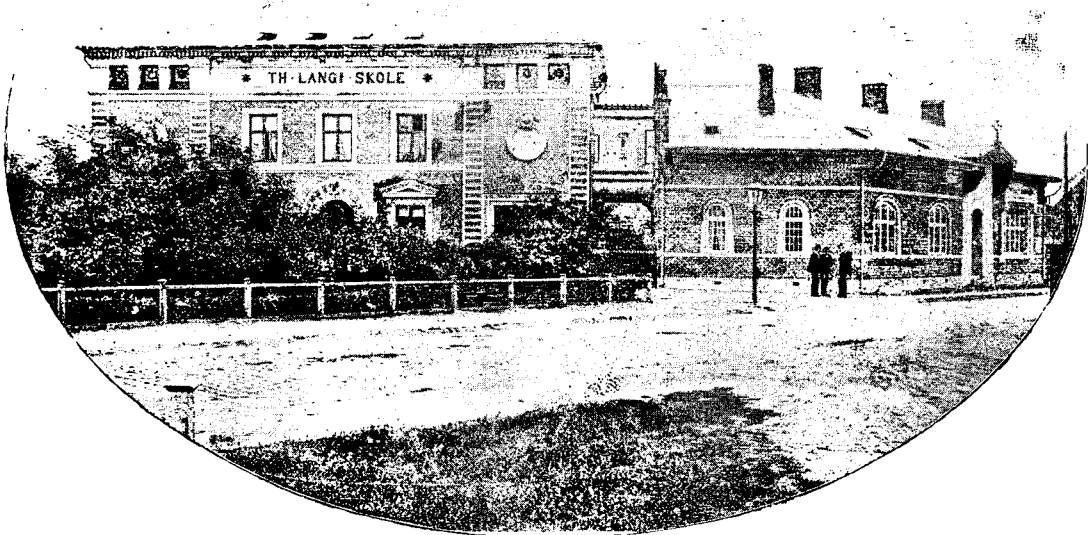
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Fra Th. Langs Skole. Silkeborg.

Den højere Pigeskole.

1896—1899.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Th. Langs Skole.

Om den unge Kvindes Oplæring i Huslighed.

(Et Foredrag.)

Kan man overhovedet i vore Dage tale om Kvindens Oplæring i Huslighed! Er ikke snart Kvindens Dygtiggørelse i Huslighed »en Saga blott«, og har ikke Fru Emma Gad Ret, naar hun i en Artikel i Novemberheftet 1898 af Tilskueren siger: »Det synes at være en daarlig Økonomi at bruge sin Tid til at stoppe Barnestrømper og tælle Vadsketøj, naar man har Evne til et mere interessant og indbringende Arbejde?« Kræver *vor* Tid ikke noget helt andet af Kvinden end vore Mødres og Bedstemødres, bør hun ikke først og fremmest udrustes til at løse sin Del af de store Samfundsopgaver, til at skabe sig et selvstændigt Erhverv? Og bliver ikke Spørgsmaalet om hendes Dygtiggørelse i huslig Syssel saa lille og underordnet ved Siden af de større og vigtigere Opgaver, at det uvilkaarligt forsvinder, taber Retten til Drøftelse ved Siden af det, der mer og mer trænger sig frem i første Række?

Jeg tror det ikke. Jeg kan ganske vist til en vis Grad give Fru Gad Ret, jeg er saa enig med hende og de mange andre Kvinder, der have faaet Øjnene op for, at alt for mange af Kvindens Evner ofte ligge ubrugte, jeg er enig med den moderne Kvindebevægelse i, at Kvinden kan og bør bidrage til, at de mangfoldige Samfundsspørgsmaal, som hun kan have et lige saa klart Indblik i som Manden, løses paa bedste Maade, jeg er endvidere aldeles klar over, at enhver Kvinde er lykkelig og bedst kan være med til at arbejde for andres Lykke, om hun staar selvstændigt og økonomisk uafhængig, men jeg kunde fristes til at sige, at for alt dette giver jeg ikke en Døjt, om det skal erhverves paa Bekostning af Indsigt i og Værdsættelse af de Sysler, der danner Grundlaget for Hjemmets Opbyggelse.

Den daglige Husgerning spiller den allerbetydeligste Rolle for et godt Hjem; lad os tage Sagen ganske nøgtern. Enhver Husholdning har sin Forretningsside, ja man kunde vel sige, hver eneste dansk Husholdning er en Forretning, ulige vigtigere end Forretningerne langs Byens Gader. Af Forretningsdygtigheden i Hjemmet afhænger hele Landets Velfærd. Det kan ikke nytte at lade denne Side af Sagen ude af Betragtning, naar man taler om Hjemmet, selv om det er Hjemmets mindst poetiske Side. En vis Sum skal anvendes, en vis Driftskapital, og anvendes saaledes, at der faas det bedst mulige derfor, og at dette atter fordeles og anvendes paa bedste Maade. Netop af Mangel paa Indsigt i Forretningsspørgsmaal have mangfoldige Husmødre ruineret deres Hjem. Medens man er saa tilbøjelig til at sige: Det praktiske Arbejde i Huset kan altid blive besørget, det behøver ikke at hvile paa Husmoderen, glemmer man, at netop dette praktiske Arbejdes dygtige Udførelse er Betingelsen for, at Forretningssiden i Hjemmet kan gaa sin rigtige Gang. Ingen finder paa at sige om Manden eller Kvinden, der styrer en eller anden Forretning: det praktiske kan gaa af sig selv, medens han beskæftiger sig med noget andet. Nej, skal en Forretning gaa godt, maa den ledende være inde i dens enkelte Grene, vide, hvorledes Arbejdet gaar baade her og der, og kunne gribe ind, hvis det paa et eller andet Sted ikke gaar, som det skal. Med andre Ord, det man skal kunne sætte andre til, maa man selv til Gavn kunne. Det samme gælder i en Husholdning, og derfor bør enhver Kvinde oplæres i huslig Gerning.

Men, ville mange sige, der er noget saa dræbende kedeligt i huslig Gerning! Jeg kender saa godt denne Indvending; men jeg har aldrig kunnet forstaa den. Jeg har selv som ung beskæftiget mig med huslig Gerning og aldrig fundet denne kedelig; er den det, er det, fordi man griber den galt an. Alt for ofte hører man det Suk, det er utaaleligt altid at tænke paa Mad. Nu er Madspørgsmaalet jo ikke det eneste eller vigtigste, men det er et saare vigtigt, langt vigtigere, end de allerfleste Husmødre betænke, og derfor ogsaa langt interessantere.

Jeg har saa ofte truffet paa Landmænd, som med en Interesse, der aldrig trættes, gaa op i saadant et Spørgsmaal som Kvægopdrætning, ja dette er vel i vore Dage et af de aller vigtigste inden for Landbostanden. Mon man ikke omsider kunde komme paa det Punkt, hvor man fandt, at Børneernæringen var et vigtigt Spørgsmaal, ikke blot de smaa Børns, thi for dem er der som Regel stor Interesse, men de stores, de voksnes Ernæring. Det er ingen Tvivl underkastet, at mangfoldige af de Svagheder, Slægten lider af, stammer fra slet Ernæring. Ikke just utilstrækkelig, men *usund*. Hvor er det i Grunden muligt, at vi i vore Dage, da der tales saa meget om Slægtens Svækkelse, om Ungdommens Slappelse, stadig kunne finde saadanne Spørgsmaal som Ernæringen kedelige? Jeg synes snarere det burde kaldes et saare vigtigt Samfundsspørgsmaal. Men det hører ind under Begrebet »Huslighed«.

Eller for at nævne endnu en af de kedelige huslige Pligter, Tilsynet med, at alt er i Orden, eller om det kræves, Omhuen for selv at holde alt i Orden, lige fra den elegante Salon til den fattige Stue. »Dette kan en Husmoder dog overlade til andre«, vil man sige. Jeg tror det ikke. Jeg har set alt for ofte, hvor meget der forfalder, hvor Husmoderens Tid ikke tillader hende at føre det daglige Tilsyn med sit Hus. Selv om hun ikke behøver at tælle til Vadsk eller at stoppe Børnenes Strømper, er jeg dog ganske sikker paa, at der bliver talt *bedst* til Vask og stoppet *bedst* Strømper, om hun gør det selv, eller i hvert Fald forstaaer at gøre det. Den, der har et Hus, tør ikke tro, at det kan betros til fremmede, det er en alt for kostbar Skat dertil. Jo dygtigere en Husmoder er i Huslighed, desto lettere vil hun paa samme Tid kunne styre sit Hus og tage Del i Løsningen af andre Opgaver, om hun føler Kald eller har Eyne dertil, men desto bedre vil hun ogsaa forstaa, at intet Gode kan opveje det, et vel styret, vel ordnet og gennemdannet Hjem yder Samfundet. Men netop derfor bør enhver Kvinde oplæres i Huslighed og det paa en saadan Maade, at hun faar Agtelse for denne Gerning, faar en saadan

Respekt for den, at den nuværende, jeg kunde næsten kalde det Foragt for husligt Arbejde, lidt efter lidt maa forsvinde.

Naar det i vor Tid er saaledes, at hvert andet Menneske trækker paa Skuldrene ad husligt Arbejde, ligger det i, at man ikke har gjort det allermindste for at udvikle det paa rationel Maade i Lighed med, hvad man har gjort ved enhver anden Virksomhed i vort Aarhundrede. Derfor er *det* alene vedblevet at være kedeligt, medens alt andet synes morsommere. Og Grunden hertil er maaske den, at det huslige Arbejde gennem Aarhundreder har ligget i Kvinders Hænder, og at disse, hvor bittert det end er, at maatte indrømme det, have manglet Betingelserne for at reformere rationelt paa dette Omraade. Først nu i de seneste Aar, da Kvinden i intellektuel Henseende vel nok tør siges at have gjort overordentlig betydelige Fremskridt, har man ogsaa faaet Øjet op for, at der her ligger en meget vigtig Opgave. Man har forstaaet, at det var en Ulykke, om Interessen for huslige Sysler skulde tabe sig, fordi, som Frøken Ida Norrby, Forstanderinde for Upsalas Lærerindeskole i huslig Økonomi, engang har sagt: »Disse udføres aldeles mekanisk, man gør som Mo'r og Mormo'r gjorde, uden at vide, hvorfor det er saaledes, derfor finde mange oplyste unge Kvinder Husgerningen saa kedelig«. — Og dygtige, varmhjertede Kvinder og Mænd rundt omkring i hele Europa have sluttet sig sammen om den Opgave at skaffe kvindelig Husgerning den Plads i den unge Piges Oplæring, som den fortjener.

Jeg er nærvædt at tro, at vi her i Danmark ere ved at staa allerlængst tilbage i hele den civiliserede Verden med Hensyn til denne Sag, og jeg føler mig sikkert overbevist om, at den er en af dem, der *bør* ofres noget for, og jeg er vis paa, at hvad der gøres for den, vil lønne sig.

Hvad kan der da gøres?

Enhver ung Kvinde maa oplæres i Huslighed; men paa en saadan Maade, at hun faar Forstaaelse af de huslige Syslers Betydning, og at hun forstaar, at der kan afvindes dem stor Interesse.

Hvor skal denne Oplæring foregaa?

I Hjemmene er det nærliggende Svar. Og hertil maa siges, ja, for saa vidt Hjemmene ere indrettede paa en saadan Oplæring, bør den foregaa her, men mange Hjem ere det ikke nu, derfor er man begyndt at tage Sagen op i Skolerne.

Der bør gives de unge Forstaaelse af de huslige Syslers Betydning. Her kunne Skolerne sikkert gøre et godt Arbejde. Alene det, at Skolerne tage dette Spørgsmaal op, er det samme som at virke gennem Eksemplet. Derved højner Skolen Sagen, den søger at skabe et Fag, Husholdningslære, og den sætter dette Fag i Rang med Skolens andre Hovedfag. Der tales med de unge i Skolen om huslige Spørgsmaal, Eleverne opflammes af Lærerindens Interesse og samtidig af den Opdagelse, at Husgerning er ikke det samme som at gaa omkring hjemme med en Støveklud eller at røre mekanisk i en Gryde. Undervisning i Husholdningslære lærer den unge Pige noget andet. Den Klasse, i hvilken den Undervisning foregaa, jeg her taler om, kaldes et »Skolekøkken«; jeg ved, mange ville trække paa Skuldrene blot ved at høre Ordet, men jeg kan kun sige, jeg vilde ønske, de havde set saadanne Skolekøkkener, som jeg har set, saa er jeg vis paa, det vilde gaa dem, som det er gaaet mig, de vilde sige, det er en udmærket Indretning.

I disse Skolekøkkener faa Pigebørnene teoretisk og praktisk Oplæring i Grundbegreberne for Huslighed. De Skoler, der har optaget Husholdningslære paa deres Program, søge for det første gennem den teoretiske Undervisning at vække de unges Interesse, man siger dem ikke blot, saadan og saadan skal du gøre, men man forklarer, *hvorfor* der skal gøres netop dette eller hint.

Det er mange forskellige Videnskaber, der maa træde hjælpende til, for at Husholdningslæren kan løse sin Opgave. Der er *Ernæringsfysiologi*: Læren dels om det menneskelige Legemes Sammensætning af forskellige Stoffer, om disse Stoffers daglige Forbrug og Erstatning. Læren om, hvor disse Stoffer, som daglig maa tilføres det menneskelige Legeme som Erstatning for de opbrugte, findes, dels i Plante-, dels i Dyreverdenen,

og Læren om, i hvilket Maal og hvilken Sammensætning de bør tilføres Legemet. Madlavningen faar en hel anden Karakter end den fastslaaede »kedelige«, naar det opdages, at her er noget at gøre, og hvorledes det kan gøres; det er *Husholdningskemi*, der her træder støttende til, og dernæst *Sundheds-læren*.

Det er saadanne Fags Indførelse til Støtte for Husholdningslæren, som maa kaldes en rationel Omdannelse af Fortidens Huslighed, men en Omdannelse, der skulde føre til det samme Maal som vore Bedstemødres Huslighed, Hjemmenes Bevarelse, deres Bidrag til Løsningen af de vigtigste Samfundsupgaver.

Da Bjørnstjerne Bjørnson i »Det flager« gjorde sig til Talsmand for den store Englænder Spencers Ord: »Den vigtigste Kundskab for Mennesket er at lære at bevare sig selv; og den næst vigtigste er at lære at bevare sit Afkom (Slægten)«, da han erklærede: »Før dette ogsaa bliver det vigtigste for Skolen, faar de andre Fag heller ikke den rette Plads i Opgaven og den deraf afhængige Ordning«, da slog han til Lyd ogsaa for dette, den kvindelige Ungdoms Oplæring i Huslighed.

Men det er ikke blot Læren om Næringsmidlerne, der sammenfattes under den teoretiske Husholdninglære. Alt, hvad der kan bidrage til Sundhedens Bevarelse, alt, hvad der kan bidrage til Tilvejebringelsen af sunde hjemlige Forhold, behandles. Hygiejnen lærer, hvorledes Boligen bør være indrettet, hvorledes Klæde dragten bør være, hvorledes man skal forholde sig i Sygdomstilfælde, Sygepleje, Sygekost, Børnepleje, Vadsk og Rengøring, Lys, Brændsel o. s. v., kort sagt alt, hvad der forekommer i et Hjem under den daglige Husholdnings Førelse bliver taget op til Gennemgang og Forklaring*). Imidlertid, Teorierne, hvor gavnlige de end kunne

*) En meget vigtig Del af Teorien ere Elevernes egne skriftlige Arbejder. Der regnes Opgaver, omhandlende Husholdningsspørgsmaal. Et Værelses Møbleri, de forskellige Retters, Tøjets Pris o. s. v. Der lægges Husholdningsbudgetter, føres Husholdningsregnskaber. Der

være, ere ikke nok, navnlig paa dette Omraade. Derfor ser et Skolekøkken heller ikke ud som en almindelig Skoleklasse. Det er ikke blot indrettet paa de teoretiske Foredrag, men paa den praktiske Øvelse.

Der anvendes i Reglen 5 Timers ugentlig Undervisning paa Husholdningslære i de Skoler, hvor dette Fag er optaget. 2 Timer til Teori, 3 til Praksis, og disse 3 Timer hænge da sammen, der gennemgaas i Praksis, hvad man har hørt om i Teorien.

Jeg har hørt disse Teoritimer og set de praktiske Øvelser i forskellige europæiske Skolekøkkener. Englænderne ere vel de Folk, der have taget Sagen først og dygtigst op; ikke blot i de engelske Kommuneskoler, men i de højere Pigeskoler er Husholdningslære et obligatorisk Fag, og der findes baade i England og Skotland fortrinlig indrettede Husholdningsskoler, der arbejde videre paa den i Skolekøkkenet lagte Grund, og hvorhen de fornemste engelske Familier sende deres Døtre, for at de i et à to Aar skulle »oplæres i Huslighed«, dels for selv senere at kunne styre deres Hjem, dels fordi Englænderne sætte den allerstørste Pris paa den logenlige Udvikling, et Par Aar i praktisk Virksomhed giver. Et Besøg i et Skolekøkken, medens Børnene ere i praktisk Arbejde, er noget af det fornøjeligste, man kan tænke sig. Efter den forudgaaende teoretiske Time skal der til Eks. laves Suppe. Timen begynder. Et af Børnene opskriver Recepten paa den store sorte Tavle, som altid findes i Skolekøkkenet. Ved Siden af noteres det, hvor meget der skal bruges af de medbragte Ingredienser, samt hvad de have kostet. Børnene deles i Hold eller smaa Familier. De iføre sig store Køkkenforklæder, forskellige efter deres Arbejde. Der gøres Ild paa Komfurerne, nogle tage Kogekarrene frem, andre give sig til at lave Ingredienserne til; alt gaar med Orden og Nøjagtighed. Nogle dække Bordet og ser efter, at alt er i Orden. Der er som Regel 16 à 24 Børn, der undervises samtidig, og dygtig maa den Lærerinde være, som skal

besvares Opgaver, som f. Eks.: Hvor meget koster jeg min Fader i et Aar? o. s. v.

lede hele denne Koloni. Det er en sand Fryd at se Børnenes Ansigter, naar Maden er færdig og sættes paa Bordet, og at bænkes med dem til Maaltidet; men det bedste er, forekommer det mig, at se Køkkenet, naar alt atter staar paa sin Plads, skuret og pudset; thi, som en dygtig Husmoder nylig sagde til mig: »Ja, det er ingen Sag at faa Børn til at more sig ved at lave Mad, men at lære dem at holde Orden og Renlighed i et Køkken og i et Hus, det er Kunsten.«

Det er i Reglen Eleverne i Skolens to øverste Klasser, der have Lov at deltage i Undervisningen i Skolekøkkenet, altsaa Piger i 12—14 Aars Alderen. Men et maa man jo erindre: Skolekøkkenet er kun grundlæggende, det kan ikke give en fuldstændig Uddannelse i Huslighed, saa længe Husholdningslæren er et Skolefag ved Siden af de andre Skolefag, men det kan gøre meget, først og fremmest give Agtelse og Respekt for dette Arbejde og Lyst til senere at fortsætte det. Thi hvad der grundlægges i Skolekøkkenet bør, som de praktiske Englændere have vist os, fortsættes i Husholdningsskolen eller med andre Ord i en Fortsættelsesklasse, hvor Husholdningslæren er Hovedfaget, og hvor andre Fag kan træde som støttende til.

I Tyskland holder man nærmest paa først at tage Husholdningslæren i Fortsættelsesklassen, altsaa, naar Pigebørnene ere færdige med den egentlige Skolegang. I England, Amerika, Frankrig, Belgien, Norge og Sverige opretter man det ene Skolekøkken efter det andet, ligesom alle disse Lande have deres Lærerindeskoler til Uddannelse af Lærerinder ved Skolekøkkener.

Det er aldeles utroligt, hvad man i et Land som Norge i de senere Aar har gjort for at fremme Sagen. Ikke mindre end 47 Skoler (Kommuneskoler) have nu deres Skolekøkkener, og der som i Sverige er det Landets dygtigste Mænd og Kvinder, der have taget Sagen op.

Professor Helland ved Kristiania Universitet har atter og atter gjort Husholdningslæren og Undervisningen heri ved Landets Skoler til Genstand for indgaaende Undersøgelse, idet han tager denne Sag som et af de vigtigste sociale Spørgsmaal.

Han har oplyst i et af sine Skrifter, at, medens der i Norge bortødsles 6 Mill. Kr. af drikfældige Mænd, ødsles der 9 Mill. Kr. bort af udygtige Kvinder, som ikke forstaa at føre deres Husholdning.

Man vil nok forstaa, at idet jeg saa varmt tager Ordet for den unge Kvindes Oplæring i Huslighed, mener jeg ikke, at dette skal hun lære og ikke andet. Nej, lad os gøre de unge Kvinder saa dygtige som muligt paa alle Omraader, lad os lære dem, at de maa vælge sig en Gerning i Livet, saa de kunne forsørge sig selv, og ikke skulle staa i den sørgelige Nødvendighed at maatte gifte sig for at blive forsørgede, men lad os paa samme Tid dog endelig lære dem, at i Hjemmet ligger deres største Livsgerning; jo dygtigere og alvorligere de kunne tage denne, jo mere rent praktisk Dygtighed de besidder, desto bedre ville de kunne løse den etiske Side af deres Husmodergerning, den, vi ikke skulle komme ind paa her, men den, der dog, naar alt kommer til alt, skal bære Hjemmet, og som ikke kan løses, hvor det praktiske gaar i Stykker.

Th. Lang.

Lidt om Skolens Liv og Udvikling.

Atter er der gaaet tre Aar, siden Skolen udsendte sit sidste Program, og i disse tre Aar har Arbejdet gaaet sin rolige Gang. Skolen tæller ca. 100 Elever, som fra dette Skoleaars Begyndelse ere delte i 8 Klasser. Almindelig Forberedelseseksamen har været afholdt hvert Aar, og vi have gjort den Erfaring, at den kgl. Anordning af 1ste Marts 1895, der paa-byder, at den, som vil indstille sig til Alm. Forberedelseseksamen ved en Skole, i de sidste tre Aar skal have deltaget i Skolens regelmæssige Undervisning, ikke har været nogen Hindring for, at flinke, vel forberedte unge Piger have kunnet forberede sig til Eksamenen paa to Aar. Vi have modtaget enkelte

saadanne unge Piger, der vare fyldte 15 Aar, og som maatte underkaste sig en Optagelsesprøve. Efter at denne var aflagt med et godt Resultat have de fulgt den regelmæssige Undervisning i de to øverste Klasser, og naar det har vist sig, at de fulgte fuldt ud med, samt at de vare i Besiddelse af den fornødne Modenhed, have de med Skolens Anbefaling ansøgt Kultusministeriet om Tilladelse til at maatte indstille sig til Eksamen, og deres Ansøgning er bleven bevilliget.

Da det jo imidlertid langt fra er alle Pigebørn, der egne sig til at afslutte deres Undervisning med Alm. Forberedelseseksamen, har Skolen stedse jævnsides med 2den Realklasse en Alm. Fortsættelsesklasse, hvor der gives en afsluttende og samlende Undervisning i de alm. Skolefag, Gymnastik, Haandarbejde og Sprog. Fra næste Skoleaar vil der i denne Klasse og muligen ogsaa i 2den Realkl. blive optaget Undervisning i Husgerning. Efterhaanden som Aarene ere gaaede, er vort Skolehus blevet for lille, Lokalerne ville ved en Tilbygning, som bliver foretaget i Aar, blive betydelig udvidede, og vi ville i Lighed med, hvad der allerede længe har været Tilfældet andet Steds, og hvad der nu ogsaa er gennemført ved en højere Pigeskole her i Danmark, nemlig Frk. Wintellers i Odense, faa et smukt og velindrettet Skolekøkken. Om dette Fags Betydning se min Artikel foran; her skal jeg kun tilføje, at det er et af mine kæreste Ønsker, jeg ser realiseret i dette Skolekøkken, og at jeg beder om alle gode og forstandige Hjemms Støtte og Interesse for denne Sag. En af Skolens tidligere Elever, Frøken Elna Hammer, har nu i 1½ Aar uddannet sig ved Upsala Lærerindeskole for huslig Økonomi; hun vil efter at have taget Eksamen derfra komme tilbage og overtage Ledelsen af Skolekøkkenet. Det har været mig en stor Glæde, at der netop blandt mine gamle Elever fandtes en, der havde Kærlighed nok til denne Sag til at ville ofre den sine Kræfter.

Som jeg allerede paa et Møde med Elevernes Forældre her i Byen i Decbr. 1897 havde Løjlighed til at meddele, har den egentlige Ledelse af Skolen siden Nytaar 1898 været over

taget af Frøken Anna. Høltzermann, der som første Lærerinde og Inspektrice har virket ved Skolen lige saa længe som jeg. Da Spørgsmaalet for nogle Aar siden rejste sig muligen at lade Skolen gaa over i andre Hænder, fordi jeg som Forstanderinde for det Lærerindeseminarium, som siden 1896 er knyttet her til Skolen, vilde faa nok at gøre med dette, blev denne Ordning den, vi lempeligst og mest i Overensstemmelse med Hjemmene og vore egne Ønsker kunde træffe. Vi følte os begge saa fast knyttede til Børnene og de unge her i Skolen, at vi ikke kunde slippe den Gerning, der var givet os, og i hvilken vi havde fundet saa megen Glæde, og vi ordnede os da saaledes, at Frk. H., der jo i mange Aar har dimitteret i Hovedfagene til Alm. Forberedelseseksamen, og som har sin største Interesse for denne Skole, ved hvilken hun har virket fra ganske ung, helt knyttedes til den ikke blot som Forstanderinde, men som Hovedlærerinde. Skønt det var mig svært at savne hendes dygtige Hjælp til Arbejdet i Lærerindeseminariet, mente vi dog, at hun helt burde ofre sig for denne Skole, og vi have da ogsaa haft den Glæde at møde Hjemmenes Sympati for denne Ordning. — Fra samme Tid have vi endvidere været saa heldige at kunne knytte en dygtig fast Lærer til Skolen, nemlig Hr. cand. theol. Herskind; da der i de senere Aar stedse er kommet et større Antal Smaadrenge ind i Skolen, have vi ment det nødvendigt for disse ogsaa at komme under mandlig Paavirkning og Vejledning, og vi have i Cand. Herskind fundet en Medarbejder, der i højere Grad, end vi havde kunnet vente af en fremmed, har forstaaet at gaa ind i Arbejdet her og at tage det op i fuld Forstaaelse af det, vi særlig arbejde for. Cand. Herskind, paa hvem Ledelsen af Drengenes Arbejde særlig hviler, vil være villig til enhver Forhandling med Forældrene dem angaaende.

Hvad mig selv angaar, vil mit Hovedarbejde altsaa for Fremtiden være knyttet til Lærerindeseminariet, dog har jeg forbeholdt mig at vedblive som hidtil at undervise i Religion i Barneskolen og i Historie i Præliminærklasserne, ligesom den pædagogiske Overledelse af Skolen jo fremdeles vil ligge i min

Haand. Til Børnene og de unge her i Skolen føler jeg mig efter 17 Aars Arbejde saa fast knyttet, at jeg slet ikke har kunnet tænke den Tanke helt ud for Alvor at slippe Arbejdet her. Jeg betragter det derfor som en for mig forunderlig lykkelig Begivenhedernes Gang, at disse have føjet sig saaledes, at jeg paa samme Tid, som jeg har naaet mit Maal at faa Lov til at være med i Arbejdet for en god Lærerindeuddannelse her i Landet, har kunnet blive paa dette Sted og i denne Skole, hvor jeg har nedlagt min Ungdoms bedste Kræfter.

At Virksomheden her, siden jeg i 1882 overtog den lille Børneskole, har udviklet sig stærkt, er sikkert. Til Børneskolen har Fortsættelsesklassen og Præliminærklasserne naturligt føjet sig; i 1894 kunde vi indvi det ny Forskoleseminarium, som i 1896 fik Statsanerkendelse og Statsunderstøttelse, og til dette knyttedes i Overensstemmelse med Loven en Barneskole, der bliver undervist i sine egne Lokaler og til Dels af egne Lærere. Som Forstander for denne Skole og som Medforstander for det egentlige Lærerindeseminarium, der begyndtes i Sommeren 1896 og samme Aar fik Statsanerkendelse, virker Hr. cand. theol. L. Beck, der har været Lærer ved Skolen siden 1894. Som Kernen, hvorom hele denne Skole for unge efterhaanden har dannet sig, staar for mig Hjemmet for de unge, som Frk. Höltzermann og jeg grundede i 1885, og som siden den Tid stedse har udvidet sig, indtil det i Aar sprængte alle Grænser og krævede den Tilbygning, vi nu lade opføre. I dette Hjem for de unge, hvor vi kunne leve med en stor Flok af vore Elever, hvor vi kunne følge deres Arbejde og deres Udvikling, har jeg bestandig fundet mine største Opgaver og mine største Glæder. Og naar disse Linier skulle bringe Hilsen og Bud fra Skolen ud til de mange Hjem, jeg i Aarenes Løb er traadt i Forbindelse med, og fra hvilke der er tilført mig opmuntrende og styrkende Kræfter, saa skulle de tillige bringe en Hilsen og Tak til de mangfoldige tidligere Elever og Husfæller, en Tak for mange, mange gode Timer og en Tak for hver Gang, jeg hos dem har mødt den Forstaaelse, som er mig en Nødvendighed for at kunne arbejde iblandt dem.

Men naar overhovedet vort Arbejde her, trods de store Vanskeligheder, en større Skolevirksomhed i en lille By altid har at kæmpe med, har kunnet udvikle sig, som det har gjort, skyldes det næst Guds Velsignelse de gode trofaste Hjælpere, der ikke have svigtet gennem Aarene, men som stedse have staaet mig bi baade i Skolen og Hjemmet. Til dem og til enhver Medarbejder, der i Kærlighed og Forstaaelse har baaret Sten med til Bygningen, retter Skolen sin inderligste Tak.

Silkeborg, i Maj 1899.

Th. Lang.

Særlige Meddelelser.

Skolen havde i 1897 den Ære at have Besøg af Deres kgl. Højheder Kronprinsen, Prinsesse Ingeborg og Prinsesse Thyra, der med megen Venlighed og Interesse besøgte og besaa Skolens forskellige Afdelinger.

Ved Præliminæreksamen 1897 besøgte daværende Undervisningsinspektør, Hr. Professor N. V. Müller, Skolen som Censor i Dansk, Tysk og Fransk. Det var da netop 10 Aar siden, Professor Müller censurerede i samme Fag ved Skolens første Eksamen. Da Professor Müller i Foraaret 1898 tog sin Afsked som Undervisningsinspektør, ville vi altsaa ikke oftere faa ham at se i denne Egenskab, men Skolen vil altid med Tak og Glæde mindes hans dygtige og humane Tilsynsvirksomhed og hans aldrig svigtende Interesse.

Ifølge Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 16de Marts 1899 har Skolen erholdt Dimissionsretten til Alm. Forberedelseseksamen fornyet for 3 Aar.

I Sommeren 1898 indførte Skolen et nyt Fag paa sit Program, nemlig Svensk. Undervisningen i dette Sprog vil stedse blive meddelt af en svensk Lærerinde i korte Kursus, der lægges ind under Undervisningen i Modersmaalet i Skolens

øverste Klasser. Tanken om paa denne praktiske Maade at indføre Nordens Børn i hinandens Slægtsprog fødtes paa det nordiske Møde paa Askov i Sommeren 1897, hvor Lærere og Lærerinder fra danske, norske, svenske og finske Skoler vare til Stede, og hvor man paa et lille privat Pigeskolemøde drøftede det Spørgsmaal: »*Hvorledes kan et Samarbejde mellem Nordens Pigeskoler fremmes?*« Under Diskussionen fremkom Skolebestyrerinde Frøken Rönström i Lund med det Forslag, at Skolerne i de nordiske Lande skulde bytte Lærerinder. Planen vandt Tilslutning, og det første Forsøg gjordes i Fjor Sommer mellem Skolen her og Frk. Rönströms Skole i Lund, idet Lærerinden i Modersmaalet ved Frk. Rönströms Skole, Frøken A. Lagerløf opholdt sig her paa Skolen og gav et tre Ugers Kursus i Svensk i Juni—Juli, medens jeg gjorde Gengæld ved i September at undervise i Dansk paa Frk. Rönströms Skole. Begge Forsøg kronedes med Held over al Forventning. Medens Eleverne i de første 8 Dage stod ret uforstaaende overfor det fremmed klingende Sprog, viste det sig, at 14 Dage var nok til at overvinde Vanskeligheden med den fremmede Accent, baade de svenske og de danske Pigebørn grebes af den største Interesse for Sagen, hvilket ikke blot viste sig deri, at de med Lyst læste det nye Sprog selv, men ogsaa deri, at den fremmede Lærerinde paa begge Sider maatte love at komme igen i Aar for i et nyt Kursus at fuldføre det i Fjor begyndte. Vi fik begge Steder paa den glædeligste Maade det Haab bekræftet, vi havde bygget paa, at Danske og Svenske gennem lidt Øvelse i at høre hinanden tale let opdage, at de have fælles Sprog og meget let forstaa hinanden baade paa Prent og i Samtale, naar blot de første Vanskeligheder ere overvundne. At disse bedst overvindes ved gensidige Besøg hos hinanden og gennem et fælles Arbejde, kan der ikke være Tvivl om. Et glædeligt Bevis for, at Forsøget har slaaget an, have vi deri, at der i Aar er 12 svenske og danske Skoler, der agte at gøre som vi.

Skolen har i de senere Aar med Held forsøgt at iværksætte Skolerejser; at disse have en mageløs Betydning, er der ingen Tvivl om. Vanskelighederne bestaa i Bekostningen, som følger med. En saadan Skolerejse foretoges i Sommeren 1896 til Viborg over Stendalsgaard Plantage, Blichers Egne, Vium og Lysgaard, ud i den store Karup Hede, til Hald, Dollerup o. s. v. En anden i Sommeren 1898 til Skagen over Aarhus og Aalborg. Disse Rejser forberedes forud. Der gives Eleverne Oplysning om de i historisk eller geografisk Henseende mærkelige Steder, Rejsen vil komme til at berøre, endvidere praktiske Vink og Anvisninger, som nødvendigvis maa følges, hvor et større Selskab rejser sammen. Udflugterne foretages saa efter en i Forvejen bestemt lagt Plan, som alle Deltagerne kende, og det er utroligt, hvad der kan naas, og hvad der kan iagttages paa saadanne Rejser, rent fraset den indbyrdes Glæde, Lærere og Elever have af at færdes sammen paa denne Maade. Det er vanskeligt at sige, hvad der gjorde stærkest Indtryk: Vandringen gennem Aalborg By med dens mærkelige gamle Huse og historiske Minder og den skønne Bro over Limfjorden, som vi oven i Købet passerede i Fuldmaaneskin, eller den næste Dags Vandring gennem Skagens Sandklitter til Raabjerg Mile, der viste sig for os i saa straalende et Sollys, at den virkede paa os som en blændende Snemark, derfra til Kandestederne og langs Havet til gl. Skagen. Som for at de unge skulde modtage de mest forskelligartede Indtryk, overfaldtes vi paa denne Strækning af en ægte Havtaage med Støvregn, der gjorde, at vi paa en Del af Vejen mere hørte Havet end saa det, skønt vi vandrede langs dets Bredder, og i hele deres mægtige Uhygge virkede de mangfoldige Vrag, der uafbrudt, et for et, dukkede op gennem Taagen. At sætte sig til et godt Aftensbord ovenpaa denne Dagsmarch var en Nydelse, som de unge kunde paaskønne lige saa fuldt ud som den næste Morgen at vækkes af det klareste Solskin, der gjorde den Dags Vandring til Grenen og Nordstranden til en sand Fest.

Den almindelige Forberedelseksamen afholdtes ved Skolen i 1896, 97 og 98 i Dagene fra den 10. Juni til den 10.—11. Juli.

I 1896 indstilledes følgende Elever:

1. *Laura Christensen*, Datter af pens. Lærer C., Kirkehelsinge.
2. *Julie Fibiger*, Datter af Lærer F., Aarup.
3. *Frauds Fraas*, Søn af Forpagter F., Estvadgaard, Skive.
4. *Olga Hansen*, Datter af Postmester H., Stubbekøbing.
5. *Camilla Krag*, Datter af Møllejer, Kaptajn K., Svendstrup.
6. *Clementine Lund*, Datter af Lærer L., Tøllerød.
7. *Margrethe Mathiassen*, Datter af Bankbogholder M., Hjørring.
8. *Elba Meden*, Datter af Tømmerhandler M., Aarhus.
9. *Rigmor Nielsen*, Datter af Lærer N., Horsted.
10. *Margrethe Pape*, Datter af Forpagter, Kaptajn P., Sejlgaard.
11. *Emma Selchau*, Datter af Læge S., Silkeborg.

De bestod alle Prøven; *Julie Fibiger*, *Camilla Krag* og *Margrethe Mathiassen* med Udmærkelse.

Almindelig Forberedelseksamen 1896.

	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig og mundtlig Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Regning	Skriftlig og mundtlig Aritmetik	Skriftlig og mundtlig Geometri	Naturhist.	Naturkære	Orden med skriftlige Arbejder	Points
Christensen, L.	mg	mg+	mg	mg-	»	ug	mg+	»	mg-	»	mg-	mg	mg+	102
Fibiger, J.	ug+	ug	ug-	ug	mg+	ug-	ug	mg+	mg+	mg+	mg	mg	ug-	121 ¹ / ₃
Fraas, F.	mg+	mg	mg-	mg	»	mg	mg-	mg	mg+	mg+	»	»	mg	97
Hansen, O.	mg+	mg	mg+	mg	mg	mg	mg-	mg+	mg+	mg	»	mg+	mg+	107 ² / ₃
Krag, C.	ug-	ug-	ug	ug	ug	ug	ug	mg-	mg+	ug-	mg-	mg+	ug-	121 ¹ / ₃
Lund, Cl.	mg+	mg+	mg	mg	mg-	mg-	mg-	»	mg+	»	mg	mg-	mg+	104
Mathiassen, M.	ug-	ug	ug-	ug-	ug	ug	ug	ug	ug	ug-	ug	mg-	mg	125
Meden, E.	mg	ug-	mg+	ug-	ug-	ug	ug-	»	mg+	»	ug-	mg+	mg+	115 ¹ / ₃
Nielsen, R.	mg	mg+	mg+	ug-	»	mg+	ug-	mg+	mg+	mg+	mg+	mg+	ug-	106 ² / ₃
Pape, M.	mg-	ug-	mg+	ug-	»	ug	ug	»	mg	mg+	mg+	mg+	ug-	108
Selchau, E.	mg-	mg+	mg+	ug-	»	mg-	mg+	»	mg	»	mg-	»	mg+	98 ¹ / ₃

Som Censorer, beskikkede af Ministeriet, fungerede i 1896:

Hr. *Lærer Østerberg*, København, i Dansk.

Hr. *Lærer Nielsen*, Aarhus, i Engelsk.

Hr. *Adjunkt Buchwald*, Horsens, i Matematik.

Hr. *Lærer Kristiansen*, Vejle, i Fysik.

Hr. *Skolebestyrer Rybner Petersen*, Esbjerg, i Naturhistorie.

Som indbudne Censorer:

- Hr. *Overlæge Klee* i Fransk.
 Hr. *Lærer Vittrup* i Historie.
 Hr. *Seminarlærer Johansen* i Geografi.
 Hr. *Pastor Viberg* i Tysk.

I 1897 indstilledes følgende Elever:

1. *Randi Berg*, Datter af afdøde Folketingsmand Chr. B., København.
2. *Marie Bjerrum*, Datter af Skoleinspektør B., Silkeborg.
3. *Ibine Windfeldt Hansen*, Datter af Møllejer H., Jedsted.
4. *Johanne Jensen*, Datter af Trikotagefabrikant J., Silkeborg.
5. *Johanne Larsen*, Datter af Gaardejer L., Byrsted.

De bestod alle Prøven; *Marie Bjerrum* og *Johanne Larsen* med *Udmærkelse*.

Almindelig Forberedelsesexamen 1897.

	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig og mundtlig Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Regning	Skriftlig og mundtlig Aritmetik	Skriftlig og mundtlig Geometri	Naturhist.	Naturfære	Orden med skriftlige Arbejder	Points
Berg, R.	mg+	ug+	ug	ug+	»	mg+	mg	tg	mg+	mg	mg+	g+	ug+	102
Bjerrum, M. . . .	mg+	ug+	ug	ug+	»	ug+	mg+	ug+	mg	mg+	ug	mg+	mg+	113 ¹ / ₃
Hansen, I.	mg+	mg+	ug+	mg+	mg+	mg	mg	mg+	mg	mg+	mg	mg+	mg+	113 ² / ₃
Jensen, J.	mg+	mg+	ug+	mg	»	ug+	mg+	mg	mg	ug+	ug	mg+	ug+	109 ¹ / ₃
Larsen, J.	ug+	ng+	mg+	mg	»	ug	ug+	ug+	mg+	mg+	ug+	ug+	mg+	113

Som Censorer, beskikkede af Ministeriet, fungerede i 1897:

- Hr. *Undervisningsinspektør, Professor Müller* i Dansk, Tysk og Fransk.
 Hr. *Overlærer Giersing*, Viborg, i Engelsk.
 Hr. *Professor Sørensen*, Hobro, i Historie.
 Frk. *and. phil. Lund*, København, i Matematik og Fysik.
 Hr. *Adjunkt Steenberg*, Horsens, i Geografi.

Som indbudne Censor:

- Hr. *Skovrider Brøndum*, Silkeborg, i Naturhistorie.

I 1898 indstilledes følgende Elever:

1. *Karen Bendix*, Datter af Komponist, Professor B., Kbhvn.
 2. *Edith Bing*, Datter af afdøde Folketingsmand B., Kbhvn.
 3. *Gerda Bønnelycke*, Datter af Redaktør B., Aarhus.
 4. *Anna Gram*, Datter af Lærer G., Smidstrup.
 5. *Agnete Henriksen*, Datter af Købmand H., Skive.
 6. *Agnes Hvalsøe*, Datter af afd. Garver H., Næstved.
 7. *Else Jensen*, Datter af Lærer J., Ry
 8. *Dorthea Juul*, Datter af Møllejejer J., Gjern.
 9. *Helga Lund*, Datter af Læge L., Silkeborg.
 10. *Karen Margrethe Mønsted*, Datter af Proprietær M., Fævejde.
 11. *Adelgunde Nielsen*, Datter af afd. Proprietær N., Silkeborg.
 12. *Gudrun Pape*, Datter af Forpagter, Kaptajn P., Sejlgård.
 13. *Ellen Petersen*, Datter af Søkaptajn P., København.
- De bestod alle Prøven; *Helga Lund med Udmærkelse.*

Almindelig Forberedelsesexamen 1898.

	Skriftlig Pansk	Mundtlig Pansk	Skriftlig og mundtlig Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Regning	Skriftlig og mundtlig Aritmetik	Skriftlig og mundtlig Geometri	Naturhist.	Naturlære	Orden med skriftlige Arbejder	Points
Bendix, K.	mg+	ug	ug	mg	ug	g	ug+	mg+	g+	g+	mg+	mg	ug	115
Bing, E.	ug?	ug+	ug+	mg+	mg+	ug+	ug+	mg	mg+	g+	mg+	mg	ug	112 ¹ / ₃
Bønnelycke, G.	mg	mg+	mg+	ug+	ug+	ug+	ug+	tg+	g+	g+	ug+	ug	ug	103
Gram, A.	mg+	mg+	ug+	ug+	mg+	mg+	ug+	mg+	ug+	ug+	ug+	g+	ug	116 ² / ₃
Henriksen, A.	mg+	mg	mg	ug+	»	mg+	mg+	mg	mg	mg	mg+	mg+	ug+	98 ¹ / ₃
Hvalsøe, A.	g	mg+	g+	g+	»	mg+	mg+	tg+	g	tg	mg+	mg+	mg	81 ¹ / ₃
Jensen, E.	g+	mg+	mg+	g+	»	g+	g	g+	mg+	g+	mg+	ug+	ug+	95 ¹ / ₃
Juul, D.	mg+	mg+	ug+	ug+	mg	mg	mg+	g	mg+	g+	mg+	mg+	ug+	110
Lund, H.	mg+	ug	ug	ug+	ug+	ug	ug+	ug	ug	ug	ug	ug	ug	125 ¹ / ₃
Mønsted, K. M.	mg	ug+	ug+	ug+	mg+	mg+	ug+	g	mg	mg	ug+	mg	ug+	116
Nielsen, A.	mg?	mg	mg+	g+	mg	mg+	mg+	g+	g+	g+	mg+	g	mg+	97 ¹ / ₃
Pape, G.	mg	mg	mg	mg+	»	g+	mg+	tg	tg	g	ug+	g	ug+	86 ¹ / ₃
Petersen, E.	mg+	mg+	mg+	g	g	g	mg+	tg+	tg	tg	mg+	g	mg+	80 ¹ / ₃

Som Censorer, beskikkede af Ministeriet, fungerede i 1898:

- Frk. *cancl. mag. Falbe Hansen*, København, i Dansk og Engelsk.
 Hr. *Overlærer Møller*, Kallundborg, i Historie og Tysk.
 Frk. *Friis*, Horsens, i Fransk.
 Hr. *Overlærer Christensen*, Aarhus, i Matematik og Regning.

Som indbudne Censorer:

Hr. *Skovrider Bründum* i Naturhistorie.

Hr. *Seminarie lærer Johansen* i Geografi.

Hr. *Seminarie lærer Hansen* i Fysik.

NB. Til at bestaa Eksamen kræves ifølge kgl. Anordning af 1. Marts 1895 med to fremmede Sprog 65 Points, med 3 Sprog 69 $\frac{1}{3}$ Points, til at bestaa med Udmærkelse 112 $\frac{2}{3}$ Points eller 120 Points. Karaktererne i Modersmaalet maa tilsammen udgøre mindst 17 $\frac{1}{3}$ Points.

De Elever, der ønske at indstilles til alm. Forberedelseseksamen, maa ifølge samme kgl. Anordning, i 3 Aar have deltaget i Skolens fuldstændige Undervisning, altsaa have gennemgaaet 6., 7. og 8. Klasse. Dog kan en Elev flyttes fra en eksamensberettiget Skole over i en anden i de to sidste Skoleaar, hun maa da præstere Bevis fra den Skole, hun forlader, for sin Modenhed til Oprykning i næstøverste Klasse, og kan da, hvis hun staar paa samme Standpunkt som Eleverne i den Skole, hvor hun søger Optagelse, dimitteres sammen med disse. Endelig kan en Skole optage en Elev i næstøverste Klasse og ansøge om Tilladelse til at dimittere vedkommende efter 2 Aars Forløb. For at optages i 6. Klasse kræves 1: at Eleven er fyldt 14 Aar, 2: at hun har gennemgaaet og lært det Pensum, som læses i Skolens 5. Klasse. For at optages i 7. Klasse kræves 1: at Eleven er fyldt 15 Aar, 2: at hun er fuldstændig hjemme i 6. Klases Pensa, og 3: at hun kan bestaa en Optagelsesprøve i nævnte Pensa.

Skolens forskellige Samlinger

ere i de forløbne tre Aar blevne betydeligt udvidede, dels ved Køb dels ved mange kærkomne Gaver, blandt hvilke vi med særlig Taknemmelighed nævne alle de udkomne 20 Aargange af *Nordisk Tidsskrift for Vetenskap, Konst og Industri*, utgifen af *Letterstedtska Föreningen*, skænkede til Skolens Bibliotek af Hs. Eksecellence Kammerherre *Rosenørn*.

Skolens Lærere og Lærerinder ere:

- Frk. *M. Aaboe*: Haandarbejde og Skrivning. Ved Skolen siden 1886.
- Frk. *A. Blume*: Historie, Dansk og Regning. Eksam. Lærerinde. Ved Skolen siden 1897.
- Hr. Skoleinspektør *Bjerrum*: Regning. Ved Skolen siden 1886.
- Frk. *A. Gesner*: Matematik, Regning og Historie. Ved Skolen siden August 1895.
- Frk. *A. Hansen*: Naturhistorie. Ved Skolen siden 1898.
- Hr. cand. theol. *Herskind*: Matematik, Fysik og Historie. Ved Skolen siden 1897.
- Frk. *A. Høltzermann*, Skolens Forstanderinde: Dansk og Engelsk. Ved Skolen siden 1882.
- Hr. Forstkandidat *Lassen*: Naturhistorie og Geografi. Ved Skolen siden 1888.
- Frk. *Th. Lang*: Religion, Historie og Fransk.
- Frk. *S. Mathiassen*: Fransk, Dansk og Tegning. Ved Skolen siden 1898.
- Frk. *G. Odderskov*: Sang. Ved Skolen siden 1897.
- Frk. *E. Snertinge*: Tysk, Geografi og Historie. Eksam. Faglærerinde fra Statens Aarskursus. Ved Skolen siden 1895.
- Frk. *A. Wørmer*: Gymnastik. Ved Skolen siden 1897.

Skolens Læseplan.

I.

Barneskolen.

Hver Elev medbringer: Penæløse med Gritler, Blyant osv., Strikkepose, Syeske og Sypose, Tavlesvamp i Pose, Tavle med Linier, Linial, et Par Gymnastiksko og i de højere Klasser en Gymnastikdragt med tilhørende Pose. Enhver Genstand, Barnet medbringer paa Skolen, maa være mærket med dets fulde Navn.

NB. Ved Indmeldelsen i en hvilken som helst Klasse i Skolen medbringes Daabs- og Vaccinationsattest.

I. Klasse.

Bibellistorie: Den gamle Pagts Historie til Moses samt Jesu Barndom fremstillet gennem mundtlig Fortælling. Nogle Smaasange og Salmer læses og synges.

Dansk: A: *Jøgeborg Nielsens ABC*. Daglige Stave-, Læse- og Skrivøvelser. B: *Strøms Læsebog I* benyttes til Oplæsning og Samtale om det læste. 2 ugentlige Stile paa Skolen, Diktat, Genfortælling eller smaa fric Stile. Navneordet indøves. Flere Digte læres udenad.

Anskuelsesøvelser: A og B: Samtale med Børnene om forskellige af vore hjemlige Dyreformer, desuden om det, der møder dem i det daglige Liv. Huset med nærmeste Omgivelser, Haven, Marken, Skoven, deres Udseende ved de forskellige Aarstider o. s. v. Begreberne Land, Landsby, By, Fædreland, Verden klares for Børnene, der i dette Skoleaar skulle lære Grundbegreberne af Geografien. I Vintermaanederne, naar Sne og Is give Anledning dertil, omtales saaledes: Sneskred, Laviner. Om Foraaret ved Tøbrud gennemgaas Vandet, Kilde, Bæk, Aa, Flod, Hav (Indskæringer), Kær, Sø.

Regning: A: Talkæsning, Talskrivning, Addition og Subtraktion med benævnte Tal under 100 indøves gennem lette Hoved- og Tavleregningsopgaver. B: De fire Regningsarter

indøves gennem Hoved- og Tavleregningsopgaver. Tallæsning. *Joachim Larsens* Regnebog I.

Geografi: B: Danmark med Bilande. Ingen Bog. *Dahlbergs* større Skoleatlas.

Historie: B: Sagtiden og de vigtigste Begivenheder i Fædrelandets Historie til 1448. Ingen Bog.

Bøger: A. *Ingeborg Nielsens* ny ABC efter Læseskrivemetoden. B. *Strøms* danske Læsebog Nr. 1. *Joachim Larsens* Regnebog I. B. *Boysens* bibelske Sange. *Dahlbergs* Skoleatlas. V. *Sanne:* Skole-Sangbog for Smaabørn og Fædrelandssange. Syngeplan I. *Viggo Holms* Nodelæsningsøvelser.

II. Klasse.

Religion: Hovedbegivenhederne af den gamle Pagts Historie fra Moses til Rigets Deling. Den ny Pagt: Herrens Liv fra Daaben til Palmesøndag. Nogle Salmer og bibelske Sange.

Dansk: *Strøms* eller *Julie Heins* Læsebog benyttes til Op-læsning og Samtale om det læste. De vigtigste Ordklasser ind-øves i korte Træk. 1 Hjemmestil og 2 Diktatstile ugentlig. Nogle Digte læres udenad.

Historie: Fra Kristian den 1ste til Kristian den 7de. Forrige Klasses Pensum repeteret. *Ottosen* Børnenes Fædrelandshistorie.

Geografi: Europa. Ingen Bog.

Naturkundskab: Ingen Bog. Typiske Dyreformer fra hele Dyreriget gennemgaas ved Hjælp af Anskuelsesbilleder og Naturgenstande. Dyrenes Liv og Opholdssteder gøres til Hovedgenstand for Samtalerne.

Skoven og dens Beboere. Spiring og Vækst gennemgaas, desuden Stængel, Rod, Blad og Blomst. En Forsøgskasse med Jord, Bønner, Ærter og Korn danner Grundlag for Samtalerne, og Børnene føre Dagbog over disse Planters Vækst.

Regning: Stadig Repetition af de fire Regningsarter. Regning med Maal og Vægt indøves. 1 Hjemmeregning ugentlig. *Joachim Larsens* Regnebog II.

Engelsk: *Listovs Ledetraad* I. Chambers's expressive

readers I. Lette Samtaleøvelser. Smaa Digte efter Diktat læres udenad.

Tysk: *Ipsen og Bovien*: Tysk Begynderbog. Lette Samtaler. Artiklerne, Hjælpeverberne, Substantiver og Adjektiver gennemgaas:

Bøger: Det ny Testamente. *Boysens* bibelske Sange. Salmebog med Tilleg. *Strøms* Læsebog III. *Ottosen*: Børnenes Fædrelandshistorie. *Dahlbergs* Skoleatlas. *Joachim Larsens* Lærebog i Regning II. *Listovs* Ledetraad i Engelsk I. *Chambers's expressive readers I*. *Ibsen og Bovien*: Tysk Begynderbog. Sangbøger som i 1. Klasse.

III. Klasse.

Religion: Hovedbegivenhederne af den gamle Pagts Historie fra Rigets Deling ud. Den ny Pagt fra Palmesøndag ud. Luthers Katekismus. De 10 Bud. Den første Trosartikel. Nogle Salmer og Sange.

Dansk: *Julie Heins* Læsebog V benyttes til Oplæsning og Analyse. Formlæren og det vigtigste af Sætningslæren indøves. 1 Diktatstil og 1 Hjemmestil om Ugen.

Historie: Fra Kristian den 7de ud. Det foregaaende repeteres i Hovedtræk. I Verdenshistorie: Oldtiden.

Geografi: De fremmede Verdensdele. Det tidligere gennemgaaede repeteres i Hovedtrækkene, særligt Landene omkring Middelhavet.

Naturkundskab: Vore ferske Vande og deres Beboere. I Tilslutning hertil de mest kendte Blomsterplanter, der vokse i Vandet og ved Bredder af Moser og Søer. *Balslevs* Bog som Grundlag. Børnene faa Lov at tegne de Dyr, de læse om efter Bogen. (Se »Frem« — *Fedderson*: »Vore ferske Vande«). Akvarium i Skolestuen.

Regning: Regning med benævnte Tal fortsættes. Mange Hovedregningsopgaver. Begyndelsesgrundene i Brøk. Opløsning i Primfaktorer. Fælles Maal og Mangefold.

Engelsk: *Chambers's expressive readers II*. Samtale om det læste, en ugentlig Stil, nogle Digte og Sange læres og synges. Formlæren indøves paa Engelsk.

Tysk: Tysk Læsebog for de lavere Klasser af *P. L. Ibsen* og *Bovien*, $\frac{1}{3}$ af Bogen. Samtale om det læste. *Kapers* Sprog-lære: Substantivernes Køn og Bøjning, Adjektiver, Pronominer, Talord og de stærke Verber, støttet af *Kapers* Stiløvelser. Taleøvelser.

Bøger: Det ny Testamente. *Balslevs* Katekismus. Salmebog med Tillæg. *Julie Heins* Læsebog V. *Balslev*: Lærebog i Zoologien *Ottosens* Børnens Fædrelandshistorie og de Verdenshistorie. *Dahlbergs* Geografi II. *Goldschmidts* Billedgloser. *N. N. Meyers* Regnebog II. *Chambers's* expressive readers II. *P. L. Ibsens* og *Bovien*: Tysk Læsebog for de lavere Klasser. *Kapers* Grammatik og Stiløvelser. *Ernst*: Een og tostemmige Træffeøvelser og 2-stemmige Sange. *Sanne*: Fædrelandssange. Syngplan 2. *Mikkelsen*: 3- og 4-stemmige Sange.

IV. Klasse.

For at optages i denne Klasse maa Børnene være fyldte 12 Aar. IV, V, VI, VII og VIII Klasse ere etaarige.

Religion: Udvalgte Stykker af den hellige Skrift læses i Tilknytning til Samtaler paa Grundlag af 2den Trosartikel og Fadervor.

Dansk: *P. B. Fenger*: Danske Læsestykker I benyttes til Oplæsning og Analyse. Ligeledes læres et Udvalg historiske Digte. Sagafortællinger og Folvevisedigtningen gennemgaas. Tilsvarende Litteraturprøver læres. Grammatikken indøves gennem Analyse. 1 Stil ugentlig.

Historie: *Ottosen*: Børnens Verdenshistorie, Middelalderen, den tilsvarende Periode af Nordens Historie med *Blochs* Historie som Ledetraad. Historiske Digte ved *K. Lønborg* og *H. Skram*.

Geografi: Nordens Geografi udførligt. Korttegning. Matematisk Geografi Jordens Form og Bevægelse. Inddeling i Længde og Bredde. Klokkeslet.

Naturkundskab: Pattedyr og Fugle, navnlig danske Fugle. («Frem» 98 — *Winge*). 15 Blomsterplanter efter *V. A. Poulsen*. Børnene samle Herbarium.

Regning: Indøvelse af Brøkregning og Decimalbrøk. Fortsat Hovedregning og skriftlig Regning med benævnte Tal. Opgaver hjemme en Gang ugentlig.

Engelsk: Chambers's expressive readers III. *Goldschmidts* Billedatlas benyttes til Samtaler. Grammatikken indøves paa Engelsk. En ugentlig Stil.

Tysk: *Ipsens* og *Boviens* Læsebog for de lavere Klasser. Den anden Trediedel af Bogen. Taleøvelser efter Billedgloserne. Det vigtigste af Formlæren efter *Kapers* Grammatik støttet af hans Stiløvelser.

Naturlære: Lys- og Varmelæren. Enkelte Forsøg med Magnetisme og Elektricitet.

Matematik: Talsystemet og de vigtigste Sætninger om de fire Regningsarter med hele og benævnte, positive og negative Tal indøves, efter *Jul. Petersens* Aritmetik I (indtil Polynomiers Division). I Geometri gennemgaaes Begyndelsesgrundene efter samme Forf. Lærebog (indtil Afsnittet om Afhængighed mellem rette Liniers Længde). Geometrisk Tegning.

Bøger: Bibelen. Salmebogen. *Balslevs* Katekismus. *P. B. Fengers* Danske Læsestykker I. *Blochs* Historie, I Del. *Ottosens* Børnenes Verdenshistorie. *Dahlbergs* Geografi II. *Dahlbergs* større Skoleatlas. *Balslevs* Zoologi. *V. A. Poulsens* Grundtræk af Botanikken. *Meyer:* Regnebog II. *Jul. Petersens* Aritmetik I og sammes Geometri. *Wüstenbergs* Tegneblok I. *K. Schmidt:* Naturlærens Begyndelsesgrunde. Chambers's expressive readers III. *Goldschmidt:* Billedatlas. *Ipsen* og *Bovien:* Læsebog for de lavere Klasser. Sangbøger som i III Klasse.

II.

Realklasserne.

V. Klasse (I. Realklasse).

Religion: Udvalgte Stykker af den hellige Skrift læses i Tilknytning til Samtaler om 3dje Trosartikel og Sakramenterne.

Dansk: *P. B. Fenger:* Danske Læsestykker, I til Oplæsning og Analyse, der fortsættes med Læsning af historiske

Digte. Det 18de Aarhundredes Litteraturhistorie med Forfatterlæsning. Grammatikken indøves gennem Analyse. 1 ugentlig Hjemmestil.

Engelsk: Chambers's expressive readers IV. Genfortælling af det læste. *K. Thanings* Fortsættelsesbog. Lette frie Stile.

Tysk: *Ibsen* og *Bovien*: Læsebog for de lavere Klasser, sidste Trodjedel med hertil støttende Samtaler. Lette Stile. *Kapers* Formlære med enkelte Udeladelser, samt *Kapers* Stiløvelser.

Fransk: *Goldschmidts* Billed-Elementarbog, de 12 første Billeder. Samtaleøvelser. Lette Stile. Verberne efter *Jungs* Grammatik. Fransk for Mellemlasserne af *C. Michelsen*: forfra til Side 46.

Historie: *Ottosen*: Børnenes Verdenshistorie: Den nyere Tid. Den tilsvarende Periode af Nordens Historie, udførligt med *Blochs* Lærebog som Grundlag. Historiske Digte efter *K. Lønborg* og *H. Skram*.

Geografi: Spanien, Nederlandene, England og Frankrig samt deres Kolonier. Korttegning. Matematisk Geografi: Aars-tiderne, Dagens Længde, Zonerne, Planeternes Afstand og Størrelse. Maanen.

Naturhistorie: Krybdyr, Padder, Fisk, Insekter samt samlende Udsigt over hele Dyreriget.

Botanik: *V. A. Poulsen*: »De øvrige Blomsterplanter«. Bogen repeteres.

Naturlære: Flydende og luftformige Legemers Ligevægt. Fortsatte Forsøg med Elektricitet.

Regning: Brøks Forkortning, uægte Brøks og blandede Tals Forvandling, Brøkers Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division.

Matematik: Efter *Jul. Petersens* Aritmetik I, læses Polynomiers Division, Potens og Ligninger af 1ste Grad med en og to ubekendte. *Jul. Petersens* Geometri, 1. Kapitel læses ud og repeteres. Lettere Konstruktioner. Geometrisk Tegning.

Bøger: Bibelen. Salmebogen med Tillæg. *Balslevs* Katekismus. *P. B. Fengers* Danske Læsestykker I. *Joh. Ottosen*: Børnenes Verdenshistorie. *V. A. Blochs* Historie. *Balslevs* Zoologi. *V. A. Poulsen*: Grundtræk af

Plantekæren. *Dahlbergs* Geografi II. *Dahlbergs* Atlas. *N. N. Meyer*: Regnebog II. *Wüstenbergs* Tegneblok I. *Jul. Petersens* Geometri og Aritmetik I. *Karl Schmidt*: Naturlærens Begyndelsesgrunde. *Chambers's expressive readers* IV. *P. L. Ipsen* og *E. Borien*: Tysk Læsebog for de lavere Klasser. *Kapers* Grammatik og Stiløvelser. *Goldschmidt*: Fransk Billed-Elementarbog. Fransk for Mellemlklasserne af *C. Michelsen*. *Jungs* franske Grammatik. Sangbøger som i IV.

VI. Klasse (2. Realklasse).

Religion: Som i V. Kl.

Dansk: Fortsat Øvelse i Oplæsning og Analyse. *P. B. Fenger*: Danske Læsestykker II. Det 19. Aarhundredes Litteraturhistorie med Forfatterlæsning. 1 Stil egentlig.

Engelsk: *Hansen* og *Magnussen*: Læsebog I, fortsatte Samtaleøvelser. Formlæren efter *Løkkes* Grammatik. *Listows* Elementarbog benyttes til Stil. *Hansen* og *Magnussen*: Læsestykker til Ekstemporallæsning.

Tysk: Tysk Læsebog for Mellemlklasserne af *Ipsen* og *Borien*, Bogens 1ste Trediedel. Samtaleøvelser, fortsatte Stile. *Kapers* Formlære.

Fransk: *Goldschmidts* franske Billed-Elementarbog ud. Fransk for Mellemlkl. af *C. Michelsen*, Bogen ud. *Jungs* Grammatik. Formlæren.

Historie: Det 18. og 19. Aarhundredes Fædrelandshistorie med *V. A. Blochs* Lærebog som Grundlag. Verdenshistorien fra 1789. *Joh. Ottosen*: Børnenes Verdenshistorie.

Geografi: Hele Evropa. Korttegning. Jordens Sammensætning, Bygning, Nutidsdannelse, Havet.

Naturkundskab: Menneskelegemets Bygning og Livsvirksomhed samt Hovedtrækkene af Sundhedslæren. 25 Hvirveldyr og 15 typiske Planter.

Naturlære: Faste Legemers Ligevægt og Bevægelse. Elektricitet og Magnetisme.

Regning: Repetition af det i forrige Klasse lærte. Lettere Opgaver i Decimalbrøk, Delingsregning og Procentregning. Bogføring.

Matematik: Proportioner, Decimalbr. og Kvadratrod. De væsentligste Sætninger af Plangeometrien. Eleverne lære at beregne Rumindholdet af de sædvl. regelrette Legemer.

Bøger: Bibelen. Salmebog med Tillæg. *P. B. Fenger:* Danske Læsestykker II. *Sigurd Müller:* Mindste Litteraturhistorie. *V. A. Blochs* Lærebog i Historie. *Dahlbergs* Geografi I. *Dahlbergs* Atlas. *Topsøe og Fenger:* Det menneskelige Legeme. *J. C. Lassens* Zoologi. *Strøm:* Kortfattet Plantelære. *Hansen og Magnussen:* Læsebog I og Læsestykker til Ekstemporallæsning. *Løkkes* Grammatik. *Listors* Elementarbog. *Ipsen og Bovién:* Tysk Læsebog for Mellemklasserne. *Kapers* Grammatik og Stiløvelser. *Karl Schmidt:* Naturlærens Begyndeisesgrunde. Matematik, Regning og Fransk samme Bøger som i V. Klasse, ligeledes Sangbøger.

VII. Klasse (3. Realklasse).

Religion: En Time ugentlig Bibellæsning eller bibelske Foredrag.

Dansk: Litteraturens Historie i Hovedtræk til Oehlen-schläger gennemgaaes ved Foredrag og Litteraturprøver. Oplæsning og Analyse efter *Sigurd Müllers* Haandbog. *Mikkelsens* Sproglære for Realskoler og højere Pigeskoler benyttes som Grundlag for Grammatikken. En ugentlig Stil.

Engelsk: *Hansen & Magnussen:* Læsebog II. *Boysen:* Engelske Digte. Burnett Little Lord Fauntleroy til Ekstemporallæsning. *Løkkes* Grammatik. 1 ugentlig Version.

Tysk: Tysk Læsebog for Mellemklasserne af *Ipsen og Bovién*, fortsat. *Kaper:* 5 Noveller af forskellige Forfattere benyttes til Ekstemporallæsning. 1 Stil ugentlig. Formlæren stadig repeteret gennem Analyse. Det vigtigste af Syntaksen.

Fransk: *Abrahams* og *Arlaud* franske Noveller I. Ekstemporallæsning. Hele Formlæren.

Historie: *V. A. Bloch:* Nordens Historie repeteret til 1660. Verdenshistorie forfra til England under Tudorerne.

Geografi: *Dahlbergs* Lærebog: Europa.

Naturhistorie: Mennesket, Pattedyr, Fugle og Krybdyr. Plantens Form, Plantebestemmelser, de enkimbladede Planter.

Naturalære: Varmelæren, Elektricitet og Magnetisme samt luftformige Legemers Ligevægt efter *Ellingers* Fysik.

Regning: Repetition af det lærte. Fortsættelse af Procentregning. Omvendt og sammensat Forhold, Blandingsregning.

Matematik: Repetition af det lærte. Rod, brudne Eksponenter, 2den Grads Ligninger. — I Geometri læres til Kordeberegning med Forbigaaelse af den egentlige Lighedannethedsteori.

Bøger: Bibelen. Salnebog med Tillæg. *Sigurd Müllers* Haandbog og mindste Litteraturhistorie. *Blochs* Historie. *Dahlbergs* Geografi. *J. C. Lassen:* Zoologi. *Strøm:* Kortfattet Plantelære. *Hansen* og *Magnussen:* Læsebog II og Engelske Versioner. *Boysens* Digte. *Burnett:* Little Lord Fauntleroy. *Ipsen* og *Bovien:* Læsebog for Mellemklasserne. *Kaper:* 5 Noveller, Grammatik og Stiløvelser. *Abrahams* og *Arlaud:* Franske Noveller I. *Jungs* franske Grammatik. *Jul. Petersens* Aritmetik I og II, Geometri og Opgavesamling. *Lomholdt:* Eksamensopgavesamling. *Ellingers* Fysik. *Chr. Hansens* Regnebog III. *Berthelsens* Regnebog for Realskoler. *Kroy Jensens* Opgavesamling. En Logaritmetabel. Sangbøger som i 6. Kl.

VIII. Klasse (4. Realklasse).

Religion som i VII.

Dansk: Den nyere Tids Litteraturhistorie gennemgaaet, fortsat Forfatterlæsning. Af de i Aarenes Løb gennemgaaede Litteraturprøver opgives ifølge Eksamensplanen: To af *Holbergs* Komedier. *Ewald:* Fiskerne. *Wessel:* Kærlighed uden Strømper. *Baggesen:* Kallundborgs Krønike o. s. v. Stadige Øvelser i Oplæsning og Analyse, en Stil hver 14. Dag.

Engelsk: *Dickens:* A Christmas carol. *Hansen* og *Magnussens* Læsebog II repeteret. *Boysens* engelske Digte. *Løhkes* Grammatik repeteret. 1 Version hver 14. Dag.

Tysk: *Ipsen* og *Bovien:* Læsebog for Mellemklasserne ud. Ekstemporallæsning af forskellige Forfattere. *Kapers* tyske Grammatik.

Fransk: *Abrahams* og *Arlauds* franske Noveller III. *Jungs* franske Grammatik. Formlæren og det vigtigste af Syntaksen.

Historie: *V. A. Bloch:* Nordens Historie fra 1660 ud. Verdenshistorien fra Tudorerne i England ud. Forrige Aars Pensum repeteres.

Geografi: De fremmede Verdensdele. Forrige Aars Pensum repeteres.

Naturhistorie: Zoologi: Leddyr, Orme, Bløddyr, Straaledyr. Det hele Pensum repeteres.

Botanik: Plantens Sammensætning og Liv. De tokimbladede Planter. Det hele Pensum repeteres.

Naturlære: Faste og flydende Legemers Ligevægt og Bevægelse. Det hele Pensum repeteres.

Regning: Handelsregning. Fladers og Legemers Beregning.

Matematik: Rækker, Logaritmer og Rentesregning samt Sætningerne om Maal og Fold. — Kordeberegning, Arealberegning og Læren om Lighedannedhed. — Det hele Pensum repeteres.

Bøger: Som i 3. Realklasse.

Sangundervisningen ledes af Frøken *G. Odderskov* efter Ministeriets Regulativ.

Skrivning og Tegning ledes af Frk. *M. Aaboe*. Haandarbejdet følger fremdeles den schallenfeldske Metode under Frk. *M. Aaboes* Ledelse. Gymnastikken efter det svenske System ledes af Frk. *Wørmer*.

Oversigt over Timefordelingen.

	Underklasser				Realklasser					
	1. Kl. A.	1. Kl. B.	2. Kl. A.	2. Kl. B.	3. Kl.	4. Kl.	5. Kl.	6. Kl.	7. Kl.	8. Kl.
Religion	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1
Dansk	9*	9*	4 ^{1/2}	3 ^{1/2}	4	4	4	4	4	5
Historie	»	1 ^{1/2}	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	3	3	3	3	3	3
Geografi	»	1 ^{1/2}	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturkundskab	»	2	2	2	2	2	3	4	4	4
Regning	3	3	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	3	3	2	2	2	2
Matematik	»	»	»	»	»	»	2	5	5	5
Skrivning	»	»	2	2	2	2	1	1	1	»
Tegning	»	»	1	1	1	1	1	»	»	»
Tysk	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2
Fransk	»	»	»	»	»	»	3	3	3	2
Engelsk	»	»	»	2	2	2	2	3	3	4
Haandarbejde	4	4	4	4	4	4	3	»	»	»
Sang	»	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Legemsøvelse	3	3	3 ^{1/2}	3 ^{1/2}	4	4	4	4	4	4
	20	24	29	30	32	32	35	35	35	35

*) Herunder indbefattet Skrivning og Anskuelsesøvelser.

Almindelige Bestemmelser for Eleverne i Skolen.

Enhver Elev maa ved Indtrædelsen i Skolen medbringe Daabs- og Vaccinationsattest.

Udebliver en Elev fra Skolen paa Grund af Sygdom eller andet lovligt Forfald, bedes dette straks skriftligt meldt til Forstanderinden.

Den Elev, der paa Grund af Sygdomstilfælde eller Forkølelse ønskes fritaget for Gymnastik for kortere Tid, maa medbringe skriftlig Begæring herom fra Hjemmet. Motiveret Lægeattest maa ifølge Ministeriets Cirkulære af 24de Oktober 1893 medbringes, hvis Eleven i længere Tid ønskes fritaget for Gymnastik.

Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en epidemisk Sygdom, maa Skolen forlange straks at faa Meddelelse herom. Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller anden farligere Sygdom, kan der ikke tilstedes Elever fra de Hjem, hvor der findes Patienter med disse Sygdomme, Adgang til Skolen, før al Fare for Smitte er forbi.

Naar ikke Sygdom eller anden paatrængende Grund gør Forsømmelser nødvendig, kan Skolen som Regel ikke give Tilladelse til, at en Elev udebliver fra Undervisningen; det kan ikke noksom fremhæves, hvor megen Skade Børnene have af at forsømme, ikke alene, fordi de derved faa Huller i deres Undervisning, som vanskeligt kunne udfyldes, men ogsaa fordi den Vane løseligt at passe sit Skolearbejde avler Vanen til at sløse med alt Arbejde. Skolen maa derfor indtrængende paakalde Forældrenes Hjælp i dette Tilfælde og paa det indstændigste fraraade at lade Børnene forsømme af saa uvigtige Grunde som en Fødselsdag, Kjoleprøvning o. l.

Børnenes Skolesager maa være tydeligt mærkede med Navn, dog bør der ikke skrives Navn i nye Bøger, før de ere foreviste paa Skolen.

Skolepengene, som medbringes inden den 5. i Maaneden, bedes overbragte i en lukket Konvolut med Barnets Navn paa.

De Elever, som bo paa Skolen, medbringe selv: Seng, Sengeklæder, Lagen, Haandklæder og en Kommode; hvert Stykke Tøj, der medbringes, maa være tydeligt mærket med et holdbart Navn.

Det ny Skoleaar begynder for Børneskolens Vedkommende efter Pinseferien; der optages nødvendig Elever paa anden Tid end ved Skoleaarets Begyndelse og efter Sommerferien. I Præliminærklasserne optages kun ny Elever efter Sommerferien. De ny Kursus begynde den 23de Aug. Kl. 4 Efterm. Forøvrigt henvises til Skolens Ordensregler, med hvilke Hjemmene bedes gøre sig bekendte.

Betalingsvilkaar:

Der betaales:

I 1ste Klasse	3 og 4 Kr.	maanedlig.
I 2den	— 6 » 8	— —
I 3dje	— 8 » 10	— —
I 4de	— 10	— —
I 5te	— 12	— —
I 6te	— 12	— —
I 7de	— 14	— —
I 8de	— 16	— —

Søskende have Moderation saaledes, at naar 2 Søstre besøge Skolen, betaales fuldt for den første, 2 Kr. mindre for den efterfølgende, dog saaledes, at den 4de gaar frit.

Skolepengene erlægges forud ved Maanedens Begyndelse uden Hensyn til Ferier eller Forsømmelser.

Indskrivningspenge betaales med 2 Kr.

Til Brændsel og Inventar betaler hver Elev 4 Kr. aarlig, hvoraf 2 Kr. erlægges i November, 2 i Januar.

Enhver Elev, som indstiller sig til almindelig *Forberedelseseksamen*, betaler 20 Kr.

De Elever, som bo i Forstanderindens Hus og forberede sig til alm. Forberedelseseksamen, betale 600 Kr. aarlig for alt undtagen Vadsk. Betalingen erlægges forud, kvartalsvis. Indmeldelser ere gældende for et Aar.

Udmeldelser fra Skolen maa for de voksne Elevers Vedkommende ske med 2 Maaneders Varsel, der betaales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for de to følgende. I Barneskolen med 1 Maanedes Varsel, der betaales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for den følgende.

Den almindelige Fortsættelsesklasse.

Religion. Fortællinger og Skildringer af Jesu Liv med dertil knyttet Bibellæsning.

Dansk. P. B. Fengers danske Læsestykker II. Det 19de Aarhundredes Litteraturhistorie med Forfatterlæsning. Stadige Øvelser i Oplæsning, Analyse og Stilskrivning.

Historie. Foruden en almindelig Oversigt over Historiens Gang og Udvikling gennemgaas det 18de og 19de Aarhundredes

Fædrelandshistorie med V. A. Blochs Lærbog som Grundlag. Verdenshistorien fra 1789.

Geografi. Europa. Korttegning.

Naturkundskab. Jordens Sammensætning, Bygning, Nutidsdannelser. Havet. 25 Hvirveldyr samt 15 typiske Planter.

Fysiologi. Det menneskelige Legemes Bygning og Livsvirkosomhed samt Hovedtrækkene af Sundhedslæren efter Fenger og Topsøes »Det menneskelige Legeme«.

Regning. De 4 Species i saavel benævnte Tal som Brøk indøves; desuden Decimalregning, Delingsregning, Forholdsregning og Rentesregning. Tavle- og Hovedregning. Bogføring.

Skrivning. Undervisningen ledes efter Frøken L. Stremmes System.

Tegning. C. P. Andersens store Konturer gennemgaas efter Analyse paa Klassetavlen. Endvidere tegnes Traadfigurer, hvorefter gives en let Fremstilling af Genstande efter Naturen, som Planter o. l.

Gymnastik og Sang. Som i Præliminærklasserne.

Haandarbejde. Den schallenfeldske Metode benyttes.

Strikning. Tegning, Beregning og Indøvelse af Strømpen. Et Par Strømper ere strikkede, endvidere have Eleverne lært at strikke Navn og at stoppe.

Syning. Paa et Prøvestykke er indøvet: Forsting, Stikkesting, Korssting, Kastning, Sømning, Brystbelægning, Spids, Knaphuller, Knapper, Hægter, Maller, Stroppe, Bindebaand og Navne samt Stopning og Lapning. Endvidere have de flinkeste Elever lært forskellige finere Haandarbejder, som Kunstsyning, Knipling osv.

Bøger for det næste Skoleaar: Bibelen. P. B. Fenger: Danske Læsestykker II. V. A. Bloch: Nordens Historie. Joh. Ottosen: Børnenes Verdenshistorie. Erslevs historiske Atlas. Erslevs store geografiske Atlas. Thy og Dahlberg: Danmarks Geografi. Dahlbergs Geografi II. Topsø og Fenger: Det menneskelige Legeme. Joachim Larsens Regnebøger. Sangbøger som i Præliminærklasserne. Bøger til Sprogundervisningen opgives først, efter at Eleverne ere prøvede.

Endvidere maa hver Elev medbringe Gymnastikdragt og -Sko, Syrekvisiter, Tegne-, Skrive- og Stilebøger, de sidste faas paa Skolen. Forøvrigt henvises til Ordensreglerne for Skolen.

Undervisningen paa denne Afdeling begynder efter Sommerferien den 23de August, Kl. 4 Efterm. Betalingen for de Elever, som ikke læse Sprog, er 12 Kr. maanedlig, for hvert Sprog 3 Kr. mere mndl. De Elever, som bo paa Skolen, betale 600 Kr. for et Aar, naar de lære 2 Sprog, 700 hvis de lære 3. Udmeldelse maa ske med fulde 2 Maaneders Varsel, saaledes at der altsaa betales for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for de to følgende. Indmeldelse til at bo paa Skolen gælder for et Aar.

A. Høltzermann.

Th. Lang.

Lauritz Bech, Aarhus.